

редактор
Лєся САМІЙЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

Українська сага,
писана серцем■ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ
ПОЛІСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

У Чернівецькій ОУНБ імені В. Короленка відбулася презентація книги «Служити народу – найвища честь!»

Багатьох із тих, хто насправді представляє Україну на міжнародній арені (дипломатів, консулів), українці не знають. А між іншим, чимало з них – вихідці саме з Чернівещини. У 2013 році виникла ідея написати збірку нарисів. Трохи більше двох років пішло на підготовку видання, над яким працювали 17 авторів. Книга створена письменниками та журналістами, архівістами та музейниками, бібліотекарями та науковцями. Серед них – Сергій Пасвський, Володимир Сапон, Інна Аліференко, Ніна Тьмченко, Раїса Воробей, Людмила Пархоменко, Анатолій Тютюнник, Олексій Брик, Микола Рудько, Петро Медвідь, Тамара Демченко, Олександр Каранда. Упорядниками стали журналістка Наталія Авер'янова та Надзвичайний і Повноважний Посол України Петро Шаповал.

У вступному слові заступник директора Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Любов Белінсон наголосила на важливості виходу цієї книги, адже вона розкриває невідомі сторінки краю через історії людей.

«Чернівчани було дуже багато. Ми вибрали 32 особи (26 послів і 6 консулів). Самі нариси трошки різняться. Адже хотілося розповісти про людей всебічно», – каже Петро Дмитрович Шаповал.

Та й співавтор книги Анатолій Тютюнник, голова Національної спілки журналістів в області, додає: «Нібито ми знаємо про Чернівецьчину багато, знаємо багато про наш край, про його людей. Але я ніколи не думав, що тут є справжні династії дипломатичних працівників, надзвичайних і повноважних послів і генеральних консулів. Це вже ціла історія, і можна сказати, ціла Чернівецька школа».

Видання зможе зацікавити не лише дослідників, адже розповідь не тільки про роботу дипломатів, а й про їхні долі. Книга викличе інтерес у студентів, бо ж прослідковує історію представників Чернівецько-Сверської землі від часів Київської Русі до сьогодення. Читачам буде цікаво дізнатися про Романа Катржного – посла гетьмана Богдана Хмельницького на перемовинах з Річчю Посполитою та Івана Биховця – дипломата часів Івана Мазепи; посла Російської імперії в Неаполітанському королівстві, Данії, Швеції та Австрії Андрія Розумовського та посла УНР у Румунії й Угорщині Миколу Гагаану; голову Надзвичайної дипломатичної місії України у Франції в 1918 році Миколу Могиланського; Надзвичайного і Повноважного Посла СРСР у Румунії Василя Дрозденка і сучасних дипломатів України – Володимира Желібу, Михайла Дашкевича, Лева Лукіяненка, Івана Майдана, Тетяну Іжевську, Петра Шаповала, Анатолія Дроня, Віталія Бойка та багатьох інших.

Олена ПОПОВИЧ

Лєся САМІЙЛЕНКО

Свої спогади – як свідка, активної учасниці українського визвольного руху 60–80-х років минулого століття – Світлана Кириченко назвала сагою.

Спраді, продовжувати такий важкий фактальний твір можна без краю. Але і початок цієї книги спогадів, і продовження, і безкінечність – лише свідчення того, що та такі повороти і такий талант були приречені людині, глибоко перейняті не лише долею свого народу, але й України.

Парадоксально, та не вони, інтелігенти в різних поколіннях і патріоти, були жорстоко переслідувані владою, якій намагалися привнести почуття любові до Батьківщини і знання практики. Офіційної керівної структури Радянської України визначали їх короткими народом, українськими буржуазними націоналістами, зрадниками, ізолювали їх від суспільства, звільнювали і карали, як тільки можна було.

А вони жили, спілкувалися між собою і були щасливими, як бувають ті, кому є за що жити, бо праця стала їхнім оберегом від усіх бід. Серед етнічних інтелігентів і прожита своє непросте життя авторка книги «Люди не зі страху. Українська сага: Спогади» Світлана Кириченко. Прокляла гідно і встигла залишити по собі немало наукових праць, які збагатили українське літературознавство, адже була мисловцем і тривалий час працювала в Інституті літератури АН УРСР.

Але про саму книгу, поява якої стала визначною подією в культурній та суспільно-політичній історії України, мабуть, варто розповісти словами з передмови літературознавця, який усе спос

Світлана Кириченко

ЛЮДИ
НЕ
ЗІ СТРАХУ
Українська сага

Світлана

життя присвятити відродженню правди і справедливості в українській історії, добре знає Світлану Кириченко та її друзів, бо й сам був її вірним товаришем до останнього.

І Юрій Бадзьо про книгу, що стала долею в житті не лише родини, але й України, пише так: «Це історичного масштабу унікальне свідчення про себе та епоху, про відомі провідні постаті невідомої доби нашого національного пробудження, про десятки рядових творців суспільних обставин. До видання увійшли також вибрані статті авторки. З огляду на об'ємний обсяг, до нього не потрапили спогади про Василя Стуса "Ітак піднебесний..."».

Спогади Світлани Кириченко вражають багатством змісту і стилем. Змісту інформаційного, ідеологічного, політичного (і політологічного!), соціального, психологічного, естетичного. Географія спогадів – Україна, Росія, республіки Прибалтики, Закарпаття, Середньої Азії, принагідно – світові події. Автор – лю-

дина багатого інтелекту, органічного історизму у сприйнятті подій та явищ ("Я чуо тут плін історії..."), непохитою внутрішньої смороди, широким і глибоким духовним запіт'ям, ідейно насичена, як громадянська активна, цікава до життя і людської особистості.

Вона діє не тільки і цілеспрямовано, сприймає світ у всьому його багатстві й різноманітності, відтворює пережиті й пережиті у всій конкретності і цілісності процесу, ситуації, осмислення і почуття. Не тільки власних, а й інших "людей не зі страху" – і страху також, і тих, хто творив цей страх чи піддавався йому.

Поряд із відомими персонажами доби бачимо десятки рядових її творців, виписаних як індивідуальності колоритно, без ідеологічних упереджень. Тобто перед нами справжній художній твір. Широкого епічного засягу, з виразними епічними образами у центрі. Твір без жодного доміску і надмірної пластичності змісту і композиційно цілісний. Лаконічний у слові і просторий у змісті і стилі. Він – невідомий документ і образ епохи... Сага українського духу».

Майже 900 сторінок читаються так захопливо, що проносять лише бажання продовжити насолоду пізнання істини. Ця книга, що вибіла у віддаленості «Свідоскоп», може бути нарізним каменем у процесі формування свідомості наступних поколінь українців.

І, як з'ясувалося, мова її знає і читає. А відгуки – дуже різні: від вражень як після прочитання детективу (тут є і цей елемент жанрового забарвлення, що захоплює шанувальників) – до сприйняття естетичної і відтвореної благородства стилю та ідеологічної цілісності і незламності героїв, котрі стають прикладом для вибору шляху не однієї генерації патріотів.

Мефістофель Платона Цесевича

Майже ніхто з нас не знає і не чує оперний співак, якого за життя назвали народним, – Платон Іванович Цесевич.

Але співаки – це люди, які залишають по собі не лише пам'ять та спогади багатьох шанувальників, але й музичні дзвінки для нащадків у вигляді платінок, записів тощо. Голос кожного з них – унікальне явище, і навіть у записках можна знайти те, що знадобиться для досягнення таланту нащадків, котрі виконуватимуть ті ж партії, грати ті ж самі ролі і, шукаючи свою індивідуальність, іно-

ді шукать та переживають у красі з великих, що були окрасою оперних сцен всього світу.

І от у передмові Івана Лисенка, автора книги «Платон Цесевич: Спогади й матеріали», читаю такі рядки: «Сьогодні ім'я Платона Цесевича мало про що горює нашим сучасникам. А у свій час він був одним із найпопулярніших, особливу я провідність, співаків, що написав одну з найкращих сторінок в історії вітчизняного вокально-сценічного мистецтва. Його назвали "вокальним феноменом", "українським Шаляпіном" і "просто чарівником"». Запам'ятався

співак, зокрема, і в ролі Мефістофеля («Фауст» Ш. Гуно, «Мефістофель» А. Бойто).

І. Лисенко збирав матеріал про цього співака протягом тривалого часу, і лише 2014 року вийшла книга, яка відродить пам'ять про нього у людей, котрі знали і чули його й можуть багато пригадати про того, хто прожив досить скромне, але по-своєму яскраве життя талановитого митця: того, хто не заслужив забуття і спонукав науковця і музикознавця нагадати усім його славетне ім'я.

Лєся САМІЙЛЕНКО